

Sähköinen lääkemääräys lisää potilasturvallisuutta

Sauli Kallio

Apteekkialan lähivuosien suurimpia muutoksia tulee olemaan sähköisen lääkemääräyksen eli e-reseptin käyttöönotto. Vaalan apteekkarina helmikuun alussa aloittanut **Harri Sormunen** (46) näkee reseptiuudistuksen yhtenä lähitulevaisuuden suurimmista haasteista.

E-resepti otetaan käyttöön tämän vuoden aikana Turussa ja Kotkassa, mistä hanke laajenee alueittain kattamaan koko Suomen. Vaikka sähköinen lääkemääräys vaatii apteekeissa lisäpanostamista sekä kalustoon että konekantaan, on se Sormusen mukaan tervetullut uudistus.

— Uusi järjestelmä parantaa ennen kaikkea potilas- ja lääketurvallisuutta sekä helpottaa lääkkeen määräämistä ja toimittamista

potilaille, toteaa Sormunen.

Jatkossa lääkäri tai hammaslääkäri voi laatia reseptin sähköisesti ja siirtää sen suoraan Kelan ylläpitämään valtakunnalliseen reseptikeskukseen. Kun potilas menee noutamaan lääkettä, ottaa apteekki yhteyden reseptikeskukseen ja hakee sieltä tiedot potilaalle määrätystä lääkkeestä.

— Apteekissa nähdään järjestelmästä myös potilaalle määrättyt muut lääkemääräykset, joten häntä voidaan opastaa entistä paremmin lääkkeiden käytössä, Sormunen jatkaa.

Keskitettyssä järjestelmässä sähköisiä lääkemääräyksiä voidaan laatia kaikissa terveydenhuollon yksiköissä ja lääkemääräyksiä voidaan toimittaa kaikista apteekeista. Potilas voi myös itse katsella järjestelmän kautta hänelle kirjoitettuja reseptejä ja

toimitettuja lääkkeitä omalta kotikoneeltaan. Taivoitteenä on, että vuonna 2010 puolet eli noin 15 miljoonaa reseptiä olisi sähköisiä.

Toimintaan ei tulossa suuria muutoksia

Kuopiossa kotoisin oleva Sormunen valmistui proviisoriksi Kuopion yliopistosta vuonna 1989. Valmistumisensa jälkeen hän toimi Kuopion yliopiston farmaseuttisessa tiedekunnassa assistenttina opettaen tulevia farmasisteja.

Yliopistolta Sormunen siirtyi lääketeollisuuden palvelukseen, missä hän työskenteli lääkekehitystyössä noin seitsemän vuoden ajan. Vuodesta 1996 lähtien hän toimi proviisorina Kuopion yliopiston apteekissa aina Vaalaan siirtymiseensä saakka.

Sormusen syyskuussa Vaalaan saama apteekki-

lupa on hänen apteekki-uransa ensimmäinen. Apteekkarin tyypillinen urakehitys käynnistyy yleensä pienestä apteekista ja apteekkarikokemuksen myötä hänellä mahdollisuus hakea apteekkilupaa suuremman reseptuurin apteekkiin.

— Vaalan apteekki asetuu 36 500 vuotuisella reseptien määrällä mitattuna valtakunnan keskittämisen alapuolelle. Nyt kehitän Vaalan apteekkiä, mutta en sulje pois mahdollisuutta hakea tulevaisuudessa apteekkilupaa suurempaan apteekkiin.

Vaalan apteekki on vuosien varrella saanut kritiikkiä syrjäisestä sijainnistaan. Sormusen mukaan apteekki todellakin on pikkuisen syrjässä, mutta ainakaan toistaiseksi yrittäjällä ei ole muuttomaikeita. Myöskin henkilöstön määrä pysyy ennallaan

Aptekkarin Harri Sormunen kertoo, että apteekkialan toiminta on tarkoin säännöteltä ja apteekeille on asetettu myös enemmän veloitteita kuin kaupan alalle.

kahdeksassa työntekijässä.

— Meillä on osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta ja henkilöstöä on sopiva määrä. Näkyvimät

muutokset tulevatkin asiakastiloihin, mihin tulee esille lisää itsehoitolääkkeitä. Uusimme myös kalusteita, jotta saamme parannettua palvelutiskin intimitteettisuutta.

Talvikoulu antoi uusia elämyksiä

Sauli Kallio

Vaalan yläkoulussa tällä viikolla vieraillevat saksalaisen Paderbornin koulun kahdeksan oppilasta saavat kotiin viemisikseen ainakin repullisen talvisia elämyksiä. Talvikouluun osallistuneet oppilaat viettivät muun muassa yhden vuorokauden Vaalan ja Utajärven rajalla sijaitsevalla eräkämpällä.

Ruhrin alueen lähistöllä sijaitsevassa Paderbornissa ei ole totuttu lumeen sen enempää kuin kirpsakkaan pakkassäähänkään. Comenius-talvikouluun osallistuneet kahdeksan saksalaiskoulun ja kuusi

Vaalan yläkoulun oppilasta pääsivät tutustumaan aitiopaikalta pohjoisen Suomen luontoon Vaalan Eränkävijöiden omistamalla Jämminmajalla. Sisätilat eivät kuitenkaan riittäneet kaikille, vaan 12 oppilaista yöpyi majan pihalla pystytetyssä puolijoukkueetellassa.

— Yöpyminen teltassa talvella oli tosi mielenkiintoinen mutta kylmä kokemus. Itse sain nukuksi vain noin tunnin, kylmän yön jäljiltä hieman väsynyt **Magnus Ising** kertoi.

Magnukselle sekä lumi että hiihtäminen talvisessa luonnossa oli kokonaan uusi kokemus. Pienen har-

Vaalan yläkoulun opettaja Kauko Laitinen esittelee Comenius-talvikoulun oppilaille edellisenä yönä lumeen painuneita hirvenjalkia.

joittelun jälkeen murto-maahiihto umpihangessa alkoi sujua myös saksalaisnuorelta.

— Ei hiihtäminen sinälään ollut kovin vaikeaa, mutta ojien ylityksissä kaaduinkin muutaman keran, Magnus jatkaa.

Magnuksen luokkatoveri **Larissa Rustemeier** toteaa yön sisällä majassa sujuneen niin ikään totuttua vilpoisimmista merkeistä.

— Vähän oli kylmä, mutta sain kuitenkin nukuksi ihan hyvin, Larissa tuumaili.

Larissalle talvinen retki pohjoiseen luontoon oli muiden vieraiden tavoin uusi ja eksoottinen kokemus. Talvikoulun aiheena

oli eläinten ja niiden luonnon jälkien havainnointi.

— Olemme nähneet teeriä ja yhden rusakon sekä monia eläinten jälkiä, Larissa luetteli.

Talvi on oppilaille suuri seikkailu

Paderbornin koulun opettaja **Jürgen Gärtner** on vierailnut Comenius-projektin tiimoilta Vaalassa jo useita kertoja. Sen sijaan talvikouluun hän osallistui oppilaidensa tavoin ensimmäistä kertaa.

— Talvi Pohjois-Suomessa on saksalaisille suuri seikkailu, sillä täällä on tarpeeksi lunta, kylmää ja

pimeää. Nuoret asuvat viikon vaalalaisissa perheissä ja saavat nähdä, miten suomalaisperheet elävät ja millainen heidän suhteensa on luontoon, Gärtner kertoo.

Saksalaisten vierailu liittyy kolmivuotiseen Comenius-projektiin, jossa on osallisena koulut Virosta, Suomesta, Unkarista ja Saksasta. Kolmivuotisesta Luonto yhdistää ihmisiä -teemaa kantavasta projektista on nyt meneillään toinen vuosi.

Osallistuvien koulujen oppilaat vertailevat eri luontoalueita toisiinsa. Näin he havaitsevat alueiden välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja sekä oppivat tunte-

maan kasvi- ja eläinlajeja ja perehtyvät niiden elinolosuhteisiin. Oppilaat havaitsevat myös, että ihmisen vaikuttaa luontoon ja että heillä on yli valtiollisten rajojen ulottuva vastuu näiden alueiden suojelusta ja kestävästä kehityksestä.

Talvisen Jämminmajalle suuntautuneen retken lisäksi talvikoulun ohjelmassa on muun muassa tutustuminen verkkokalastukseen talvella. Lisäksi oppilaat osallistuvat erilaisille luonnosta ja eläimistä kertoville luennoille sekä vierailevat Oulun yliopiston eläintieteellisessä museossa. Paluumatkalle saksalaisvieraat lähtevät varhain sunnuntaiaamuna.

Saksalaisen Baderbornin koulun kahdeksannen luokan oppilaat Magnus Ising ja Larissa Rustemeier vierailevat nyt ensimmäistä kertaa Suomessa.